

SIMȚUL MĂREȚIEI

După vizita în Uniunea Sovietică, m-am întrebat adesea care este cea mai puternică impresie de-acolo. Am căutat îndelung un cuvânt, o noțiune care să exprime, vorba lui Eminescu, adevărul întreg sau cel mai bine. L-am ales și l-am rostit — grandios.

Am admirat totdeauna — dar numai acum cred că înțeleg deplin — tendința caracteristică poporului rus și capacitatea sa de a concepe totul în stil grandios, tendința sa spre colosal, măslind și forțele cu puterea sa imaginativă. Dimensiune de neapținut în construcție, valoare artistică splendidă în execuție. Mă gândesc de pildă la capacitatea sa de a crea pe locul gol și cu mijloace puține lucruri ce depășesc sau ar depăși puterile oricărui popor. Pe vremea țarului Petru, pe locuri pustii, a lăsat o Venetă a Nordului — Leningradul de azi. Pe vremea lui Napoleon a dobândit o strălucită biruință împotriva celei mai puternice forțe militare...

Uneori, inepuizabilele forțe creatoare ale poporului rus au fost cheltuite zadarnic... de pildă, în Kremlin există și astăzi doi jări: jara clopotelor — mai înaltă. Cântărește 200 de tone. E un fel de miracol această operă de lucrare. N-a folosit niciodată — fiindcă a distrus scheletul pe care urma să fie instalat, clopotul a căzut, s-a spart... Bucala ruptă cântărește peste 10 tone! Tot așa, jara tunurilor, uriașul tun din Kremlin. Maestrul turnător Andrei Ciobov l-a isprăvit în 1586 — dorind să fie cel mai mare tun din acea vreme. Degeaba: pînă cînd l-a terminat, tehnica războiului îl depășise. A rămas și el, ca și clopotul-jar, doar o mătură la lăptuială ca poporul rus operează îndeseebi cu noțiunile ce implică grandiosul.

Istoria acestui mare popor este plină de fapte care întăresc impresia amintită. Mi se pare acum foarte firesc și explicabil că din slăbirea și din înfrângerea noastră în războiul civil și eroismul anilor de construcție socialistă. Mi se pare firesc răspunderea noastră asupra fascismului... A treia oară poporul din război reșimise asupra sa apăsătoare intervenția în războiul civil, fascismul — și prin eforturi colosale a ieșit biruit...

Capacitatea aceasta creatoare de opere gigantice demonstrează în mod excepțional ce forțe sălășuiesc în marele popor rus, în poporul sovietic. Privești Moscova de pe Colinele Lenin: peisajul este populat de brațele marșalelor uriașe, ori încotro îți îndrepi ochii. Se construiește rapid, perfect, solid. Canalul Moscova-Volga în patru ani. Universitatea Lomonosov în patru ani, metrourile în elivă ani, complexul sportiv Lujniki într-un an.

Anar ca de sub bagheta unui vrăjitor uzine fantastice prin dimensiune și perfecție, hidrocentralele nemăvăzute, orașe noi cu sute de mii de locuitori... În doi ani se dau culturi aproape 40 milioane de hectare arabile. În patruzeci de ani dintr-o țară extinsă de înnoaptea s-a construit o țară economică capabilă să întreacă în scurtă vreme pe plan economic cea mai înaltă țară din lume, pentru că politică a lăsat-o de mult în urmă...

Sînt încredințat că poporul acesta de o vitalitate debordantă, înimos, sincer, harnic, prietenos și excepțional de înzestrat, rezervă lumii încă foarte multe și foarte frumoase surprize.

Mi vine a crede că acest mare popor, abia acum, cînd își stăpînește destinul și se conduce singur își dă și mai bine seama de forța sa. Ce bine că această forță are ca scop final fetețirea omenirii!

Dumitru Mircea

În zorii...

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XIII Nr. 40

Vineri 11 octombrie 1957

4 PAGINI, 25 BANI

Schimburi reciproc avantajoase

Schimburile comerciale — bazate pe deplin egalitate în drepturi și a avantajelor reciproce — constituie unul din factorii care contribuie la întărirea legăturilor de prietenie și colaborare între popoarele romine și sovietice. An de an, aceste legături comerciale s-au dezvoltat, atât în ceea ce privește volumul cât și importanța economică a schimburilor de mărfuri. În 1955, schimburile romino-sovietice reprezentau 49,1 la sută din volumul comerțului nostru exterior.

Experiența acordurilor anuale, pe baza cărora s-au deslășurat încă din anul 1945 relațiile comerciale dintre cele două țări, a permis trecerea în 1955, la acorduri comerciale și de plăți pe termen lung, care prevăd livrări reciproce de mărfuri pe mai mulți ani. Acordurile de lungă durată au o mare importanță pentru economia noastră națională, contribuind la asigurarea continuității producției, la îndeplinirea sarcinilor prevăzute de planurile cinciinale ale țării noastre. În cadrul primelor acorduri, Uniunea Sovietică ne-a livrat pentru industria siderurgică — pe atunci una din ramurile slab dezvoltate și înoplate din punct de vedere tehnic — fontă, cocs, minereu de fier, țigle, ferolaie, materiale refractare, utilaje pentru furnale înalte, laminare etc. Au fost de asemenea importate din U.R.S.S. mașini-unelte de înaltă tehnicitate pentru industria construcțiilor de mașini, tractoare, combine și alte mașini necesare organizării agriculturii pe baze noi, socialiste, mașini și utilaje destinate industriei petrolifere și minieră ș.a.

Un mare capitol al livrărilor din U.R.S.S. pentru țara noastră, l-a constituit și îl constituie livrările complexe — instalații complete și părți de instalații — pentru întreprinderile industriale din diverse domenii. În anul primului cinciinal ne-au sosit din Uniunea Sovietică utilajul pentru uzina cocschimică, fabrica de aglomerat minereu, fabrica de rulmenți din Birlad, utilaj pentru marea laminor de la Roman, pentru termocentralele de la Hunedoara, Ovidiu, Singeorgiu, Petroșani, hidrocentralele de la Moroeni și Sadu, fabrica de antibiotice de la Iași și multe altele. Majoritatea întreprinderilor din industria pielăriei, textilă ori a hirtiei, sint actualmente înzestrate cu utilaje moderne importate din Uniunea Sovietică.

Livrările din Uniunea Sovietică au contribuit și contribuie la dezvoltarea rapidă a economiei noastre naționale. Și, în primul rînd a industriei. Acest lucru se reflectă atât în volumul pro-

ducției industriale a R.P.R., care a fost în 1955 de 2,9 ori mai mare față de anul 1938, cât și în crearea unor ramuri industriale noi. O importanță deosebită o are dezvoltarea industriei grele și a pivotului ei — construcția de mașini — a cărei producție a crescut în anul primului plan cinciinal de 2,6 ori. A fost creată astfel baza materială necesară creșterii potențialului industrial al țării.

Datorită acestor importante succese în domeniul industrializării, în ultimii ani lăstele de import prevăzute de acordurile comerciale romino-sovietice au suferit modificări structurale. Intrucît noua capacitate de producție a țării necesită materii prime în cantități sporite, materiile prime și semi-fabricate capătă o preponderanță din ce în ce mai accentuată în importuri. Așa se explică faptul că în acordul comercial pe 1958, importurile de materii prime și semi-fabricate au reprezentat 68 la sută din totalul importurilor din Uniunea Sovietică, iar pe primul semestru al anului 1957 ele au reprezentat 57 la sută din acest total. În schimb, în aceeași perioadă, importul de mașini și utilaje s-a făcut într-o proporție mai redusă decît în anii 1952—1953, cînd se creau abia noile ramuri industriale. Și în această direcție, procentajele sint edificatoare. În 1952, de pildă, din totalul importurilor din U.R.S.S., importul de mașini și utilaje reprezenta 56,9 la sută. În 1956, ponderea acestui sector a fost de 21 la sută, iar în primul semestru al anului 1957 de 11 la sută. Un loc important în structura importurilor și exporturilor din ultimii ani îl ocupă mărfurile de larg consum destinate largirii sortimentelor, în vederea unei satisfaceri mai depline a cerințelor populației.

E interesant a fi relevate, de asemenea, și modificările survenite în acești ani în domeniul exporturilor noastre din U.R.S.S., datorită marilor schimbări ce au avut loc în economia țării, prin crearea unei industrii proprii, capabilă să satisfacă nu numai necesitățile interne, dar și să facă posibil într-o măsură tot mai mare exportul unor produse finite de înaltă tehnicitate. Astfel, față de primele acorduri comerciale, în cadrul cărora livram Uniunii Sovietice mărfurile tradiționale ale exportului romine: produse petrolifere, cherestea ș.a., no-menclatorul exportului nostru în U.R.S.S. s-a îmbogățit an de an cu produsele construcției de mașini și ale altor ramuri industriale: șeluri, tancuri petrolifere, remorche maritime (se află în construcție și motonave mari), vagoane, utilaje petrolifere, motoare Diesel și alte produse industriale. Din producția tinerei noastre industrii chimice în dezvoltare, livrăm carbură de căleu, negru de fum, coloranți ș.a. Exportăm de asemenea în Uniunea Sovietică materiale de construcție: ciment, carton asfaltat; produse alimentare — fructe proaspete și semifabricate pentru industria de cofetărie, vin, pastă de tomate și diverse conserve. Pe lista

exportului nostru mai figurează mobila, confecțiile de blană și de piele, covorașii și altele.

Dacă comparăm importul și exportul nostru din ultimii ani cu cele din primii ani postbelici, vom constata că în acest răstimp, schimbul de mărfuri cu Uniunea Sovietică a crescut de mai bine de 10 ori. Schimburile comerciale romino-sovietice corespund pe deplin intereselor ambelor părți, pentru că aceste schimburi se stabilesc pe baza necesităților și disponibilităților fiecărei țări, pornind de la sarcinile planurilor economice și a vînd în vedere dezvoltarea continuă a economiei țării noastre.

Asemenea relații de colaborare în condițiuni reciproc avantajoase n-au existat și nu pot exista niciodată între două țări capitaliste. O țară slab dezvoltată cum era România burgheză-moșierască, e condamnată să rămînă o sursă de materii prime în slujba monopoliștilor din marile țări occidentale. De aceea, înfrățind tabloul schimburilor comerciale romino-sovietice, apare și mai evidentă superioritatea noului tip de relații sta-tice între țările socialiste.

Ion Vidrașcu

Îndemn la visare

Acum, după 40 de ani, cînd cea mai mare putere a omenilor ce muncesc stă clădită monolitic pe o ideologie care a schimbat fata lumii, gîndurile tuturor celor ce se strîng pentru o viață mai bună, mai fîcilită a omenirii întregi se îndreaptă înspre Uniunea Sovietică.

Cu eroismul și mari jertfe, poporul rus a creat noua ordine care cuprinde nu numai cel mai strălucit efort al sutelor de milioane de oameni, dar și transformarea individuală a fiecărui om la parte. Căci Marele Revoluție Socialistă din Octombrie n-a fost numai o revoluție pe tărîm politic, ci și pe acela al unei faule pedagogice, științifice și culturale. Omul nou, creația generației după generație de Uniunea Sovietică a dat și dă un exemplu, unic în care munca zilnică, adică construcția, se asociază cu o bogată viață intelectuală, sîmțecă și superioară morală. Din această viață el culege toate satisfacțiile și împănatășie celor din jurul său binefăcătoare unei perfecte omenii. Îndemnul la visare al lui Lenin desăvîșit toate orizonturile sufletului de nevoie pentru o existență peoară, s-a asociat și se asociază la dimensiunile gigantice ale unei lumi întregi, cu însumarea unui tezură de cultură din creația întregii omenii bază solidă pentru înălțarea unui edificiu al viitorului.

Ceea ce privește stările ale celor depășiți n-au fost în stare să vadă genialitatea conducătorului și strălucirea și eroismul popoarelor conduse de el cu realizat. Pentru cel care prin vîrsta lor au avut bucuria și fetețea să fie contemporani cu această unică și unică transformare, Marele Revoluție din Octombrie, continuată zi de zi de-a lungul celor 40 de ani, a fost examenul copșilor și corș și înșii în tîm în coștemplare și deplină adreziune, cu conștința că au fost dîmțuți să creșta la o unică înălțare. Nu există astăzi sector de activitate omenescă să nu fi fost îmbogățit și dus pînă la limitele realizărilor de simbolul genial al Marii Revoluții din Octombrie.

Pentru tot ce a dat și va mai da omenirii, noi salutăm din adîncul convingerilor noastre acest neamșuși fapt istoric, și ne facim dîmțiv și modest în fața sa mai puțin gigantică întreprindere, care a conștințat și a realizat într-una din cele mai mari țări ale lumii, cîștigurile progresiste ale omenirii.

Ion Marin Sadoveanu

Două cărți

Zi de zi, realitatea sovietică în toată complexitatea ei erește tot mai înaltă în conștința rominească. Tot mai frecvente sint delegațiile rominești, tot mai mare este numărul rominilor care vizitează Uniunea Sovietică. Se poate vorbi fără nici o exagerare de o prezență în sufletele noastre a acestei realități.

A trecut un an de cînd o delegație rominească erimea de la guvernul sovietic teazurul nostru artistic de la Moscova. Ani de-a rîndul savanșii și omenii de artă sovietici au urcat la inventarierea adăarelor care constituie teazurul, ani întregi ei au invășat să cunoască și să prețuiescă așa cum plastic se exprimă maestrul Argehezi: „rosinițe mute ale monumentelor noastre”. La rîndul ei, delegația rominească a avut prilejul să viziteze muzeele sovietice și să cunoască astfel, prin mijlocirea artei, altele aspecte mărețe ale sensibilității poporului rus.

Mărturiile asterneute pe hirtie de către unii din membrii delegației romine vor fi puse în curînd la îndemina marelui public. Maestrul Argehezi, unul din membrii delegației, și-a risipit impresiile prețioase într-o serie de articole, pe care „Cartea rusa” le adună acum în volum. Variete sint aspectele realității sovietice, pe care maestrul Argehezi le fixează în acest volum pentru gloria veșnică a prozei rominești: Kremlinul, Moscova și Leningradul, prietenia romino-sovietică, omul sovietic. Ne mulțumim să dăm aici o pagină, caracteristică prin concentrarea ei artistică și unde maestrul Argehezi închide tumultul de impresii stîrnit de vizitarea muzeului Ermitaj:

„Am urcat grandioasa scară de marmoră și poeziei centrale și, prin gobozinuri, picturi, sculpturi și mobilierul scump am încercat, cu sufletul împușinat între sublim și grotesc, treptat, toate senzațiile de conștinere și spaimă, omogene și disperate. De la Rembrandt pînă la cutioara de ivor, cu delicatele scule minuscule pentru făcutul unghiorilor împărătesei, în aparență inocente, înfipie în inima necredutei ruse, licăreșu bazele de jad și malachit în strălucirea constelațiilor grele, luate din tejurile lui Rasputin, ale candelabrelor de aur. Au colaborat la tristele magnificențe culminante la Peterhof ca Petru cel Mare, a doua Ecaterina și întregul șir de țări mai mult sau mai puțin anonimi din cronicile necerșitorilor unui popor care odată și odată avea să dea, civilizărilor războinice și negustorești degenerate, un nou decalog”.

„Dar muzeul este și o școală, unde sint păstrate în expresia lor cea mai înaltă, mărturiile luptelor și frîmintărilor de veacuri ale unui popor. Maestrul Argehezi împărtășește publicului rominec impresiile sale de artist. Un alt membru al delegației, Marin Mihalache, urmărește să dea în „Moscova-Leningrad” informații acelor cititori care n-au avut încă posibilitatea să vadă cu ochii lor muzeele sovietice.

Sugestivă și instructivă este, în volumul citat mai sus, descrierea galeriilor Trețikov. După istoricul muzeului, autorul cărții ne prezintă cîteva din săli, unde s-a adunat tot ce este mai caracteristic în arta rusească de-a lungul vremilor.

Strînse legături științifice

Prof. Eugen Angelescu
membru corespondent al Academiei R.P.R.

desen de Angi Petrescu-Tipărescu

Sovietică s-au obținut rezultate pozitive în direcția întăririi legăturilor științifice printre care sint de menționat următoarele.

Delegația noastră a perfectat o înțelegere referitoare la un larg schimb de bibliografii privind materiale științifice sovietice și rominești. Schimbul se va face atît cu institute de cercetări științifice sovietice cit și cu cele mai importante biblioteci publice din Moscova. Am convenit cu conducerea Bibliotecii „V. I. Lenin” — cea mai mare și mai bine dotată bibliotecă publică din lume — să-i înlesnim completarea fondului de publicații rominești. La rîndul nostru vom primi la cerere microfilme după lucrările aflate la această bibliotecă.

Cu prilejul vizitei noastre la Institutul de filozofie din Moscova, am căzut de acord ca, în colaborare cu Institutul similar din București, I.S.R.S. să traducă în limba rusă și să pregătească pentru tipar cîteva lucrări, printre care o culegere de texte din filozofii romini contemporani și un volum de opere alese de Vasile Conta. De asemenea, am stabilit o mai strînsă colaborare cu Editura pentru Literatură în limbi străine și cu Editura pentru literatură tradusă din limbi străine din Moscova. Din partea noastră se vor face recomandări de lucrări rominești de valoare,

care să fie traduse în limba rusă și vom da ajutor la reviziua traducerilor în limba romină.

Pentru stimularea cercetării în domeniul cunoașterii relațiilor rus-sovietice și sovieto-romine, s-a hotărît în principiu înțerea la București, în cursul anului viitor, a unei sesiuni științifice comune consacrată studiilor acestor relații, cu participarea institutelor de istorie din Moscova, Kiev și Chișinău. Colaborarea oamenilor de știință romini cu Academile de Științe din Moscova și Kiev va fi mult lărgită. Prezidiile celor două Academii s-au oferit să transmită sistematic și operativ — prin „Buletinul de Informare Științifică” editat de Institutul de Studii Romino-Sovietice — informații amănunțite despre întreaga viață științifică din Moscova și Kiev.

La cererea Institutului de Informare Științifică al Academiei de Științe a U.R.S.S., I.S.R.S. va fișa în rusește materiale științifice de specialitate rominești, pentru publicarea „Referativni Jurnal”. Astfel, această revistă de circulație mondială va reflecta și activitatea oamenilor de știință din țara noastră. Ne-am înțors din călătoria noastră cu convingerea că colaborarea între savanșii sovietici și romini va fi și mai strînsă, mai rodnică. Fără îndoială că acest lucru este în folosul ambelor părți.

Prima monografie geografică a R.P.R.

Asemenea multora din înfăptuirile pe tărîm cercetării științifice din țara noastră, Monografia geografică a R.P.R. este rodul colaborării prietenești dintre geografii romini și sovietici.

Însemnătatea acestei lucrări științifice este deosebită, căci ea reprezintă prima sinteză fizico-geografică și economic-geografică a țării noastre. Pe lîngă o prezentare științifică a condițiilor naturale ale țării, Monografia oferă posibilitatea documentării asupra particularităților de dezvoltare a economiei noastre naționale în ansamblu, și a fiecărei ramuri în parte.

Monografia poate servi ca sursă pentru elaborarea unor manuale de geografie a R.P.R., necesare învățămîntului nostru geografic; ea poate oferi geografilor și specialiștilor din alte țări un material de bază pentru cunoașterea geografiei țării noastre, a dezvoltării ei economice.

Primul volum al lucrării este consacrat „Condițiilor naturale” și cuprinde subcapitolele: geologie, morfologie, climă, hidrografie, soluri, vegetație, faună și raionarea fizico-geografică.

Împ de trei veri — 1955, 1956 și 1957 — membrii expedițiilor au efectuat cercetări pe trasee foarte variate, căuțînd să cuprîndă întregul relieu al țării cu punctele cele mai caracteristice.

lungimea traseelor parcurse de grupa de geografi fizicieni a atins cifra de cea 15—16.000 kilometri, punctele de observație fiind foarte numeroase.

Discuțiile purtate cu ocazia acestor expediții, schimbul de informații, au fost de un real folos geografilor din țara noastră.

Rezultatele cercetărilor expediționare s-au concretizat în realizarea hărții geomorfologice (scara 1:1.000.000), prin care s-a urmărit caracterizarea morfogenetică a tipurilor de relieu, precum și stabilirea vîrștei acestora. S-a putut, astfel, ajunge la o vedere de amănunt a reliefului țării, a evoluției sale, precum și la caracterizarea proceselor actuale.

Studiile foarte minuțioase au necesitat lucrările cu privire la climă, în efectuarea cărora am primit un ajutor prețios din partea prof. B. L. Dzerăvskii.

Cerințele practicii construcției socialiste fac ca hidrografia să ocupe, alături de climatologie, un loc de seamă. E necesar să fie cercetată întreaga rețea de ape, să se calculeze rezervele energetice, astfel ca aceste cercetări să stea la baza construcțiilor de hidrocentrale, a amenajării lacurilor de retenție, canalelor de irigație, alimentării cu apă a centrelor populate etc.

Lipsa aproape completă a unei bibliografii hidrologice, cit și stadiul puțin avansat al datelor privind observațiile hidrologice au reprezentat greutăți în munca de redactare a capitolului de hidrografie al Monografiei.

Condițiile formării regimului hidrologic al teritoriului țării au fost prezentate sub aspectul interdependenței și interacțiunii acestora cu mediul fizico-geografic înconjurător. Tratarea într-un asemenea mod a problemelor hidrografice asigură intercalarea organică a materialului prezentat în cadrul general fizico-geografic descris în alte capitole ale lucrării, prin dezvoltarea unor serii de legi naturale. Materialul nou reușește să completeze lucrările anterioare, prezentînd totodată o importanță practică și științifică deosebită.

Un important succes al geografilor romini și sovietici îl constituie și redactarea primei hărți geobotanice a țării la scara 1:500.000, pentru care au servit ca model harta geobotanică a U.R.S.S. și legenda culorilor și simbolurilor existente în această hartă.

Paralele cu aceste lucrări, au fost efectuate cercetări pentru alcătuirea celui de al II-lea volum al Monografiei care va cuprinde geografia populației și geografia economică, pe ramuri. Vor fi ilustrate de asemenea, programe realizate în dezvoltarea economiei socialiste în anii regimului democrat popular, precum și repartiția ei teritorială.

În prezent, geograful român și sovietic lucrează la definitivarea materialelor. Ne străduim cu toții ca prima Monografie geografică a țării noastre să vadă cît mai curînd lumina tipografică, pentru a începe laolaltă noi cercetări.

Al. Dimitriu-Păușești

Constantin Herbă

ORIZONII

„O cerință fundamentală față de dramă este următoarea: ea trebuie să fie actuală...” — scria Maxim Gorki. Astăzi, când slujitorii teatrului românesc, alături de ceilalți oameni ai muncii din țara noastră, se pregătesc să aniverseze marea sărbătoare a popoarelor, cei 40 de ani de la Revoluția din Octombrie, nu trebuie să uităm aceste cuvinte ale întemeietorului literaturii sovietice. Pentru că, după părerea noastră, cel mai util și important învățămînt pe care devotații teatrului îl pot deduce din studiul și asimilarea experienței teatrului sovietic, este necesitatea unei fecunde și indisolubile legături cu viața, cu actualitatea. „Teatrul sovietic nu poate exista fără repertoriul sovietic, fără piese care să reflecte realitatea socialistă” — reamintesc într-un recent articol, zărilor „Sovietskaia Kultura”. Și mai departe: „Prezentarea actualității, interpretarea artistică a principalelor probleme ale societății, crearea unor mari piese sociale, reprezintă măsuri în care teatrul este în pas cu viața”.

Cum a reflectat, deci, și cum a reflectat teatrul sovietic realitatea socialistă? Cercetind repertoriul stagiunii trecute, poți constata numărul mare al pieselor care, datorită înalței lor valori artistice, aparțin de pe acum patrimoniului clasic al literaturii sovietice. „Orologul Kremlinului” de N. Pogodin (pe care trebuie să îl recunoaștem în neuitată interpretare a MHAU-ului), „Tragedia optimistă” și „Prima armată de cavalerie” de V. Vișnevski, „Pierrea escadrei” de A. Korneiuc, „Baia” și „Ploșnița” de V. M. Maikovski ș.a. au constituit succese deosebite ale ultimii stagiuni. Întimpinând 7 Noiembrie, teatrele sovietice pregătesc noi lucrări dramatice închinată revoluției: „Marele Kiril” de I. Selvinski, „Anul furtunos” de A. Kapler (într-o nouă redactare), „Miza cea mare” de K. Gubarevici, „În anul răscocalei” de A. Kiriușkin, „În zori” de P. Borisov etc.

Însă, așa cum arăta pe bună dreptate „Sovietskaia Kultura”, nici cele mai bune piese istorice nu pot înlocui creațiile consacrate contemporaneității, omului de azi. În înfățișarea actualității, dramaturgul trebuie să respecte cu scrupuloasă adevărul vieții, adică să oglindăscă adevărul pozitiv ale realității și în fărâșe democrat-populare — cit și cele negative, țările și carentele care împiedică progresul continuu. Discuțiile purtate în Uniunea Sovietică în ultimul timp asupra teatrului au demonstrat că se poate de limpede că piesele construite pe șablonul directorului de întreprindere sau activității incapabil și infatuat, nu sînt fidele realității și deci, în ciuda subiectului lor, nu sînt nici actuale. Desigur, se pot găsi în posturi de conducere, oameni necesar-punzător și ei trebuie să-și găsească locul potrivit în operele literare. Dar a face din asemenea indivizi exemplarele cele mai caracteristice ale noii societăți, echivalează cu denigrarea omului nou. Sarcina primordială a scriitorului este prezentarea în imagini veridice a constructorului conștient și activ al noului edificiu social: în ceea ce privește fenomenele negative ele trebuie dezvăluite fără cruțare, scriitorul fiind animat însă de dorința înălțării lor și nu de cea a etalării ostentative a lipsurilor. „Fata de la fabrică” de A. Volodin, „Orasul în zori” de A. Arbuzov, „Sonetul lui Petrarca” de N. Pogodin, „Singur” de S. A. A. Mamedhanli, fac parte din noile piese închinată actualității și care, în ciuda unor slăbiciuni, reușesc totuși să ne ofere o imagine convingătoare asupra societății sovietice.

Sprea mai înțeles că prima caracteristică a teatrului sovietic, pe care trebuie să ne-o însușim și noi, este strînsa lui legătură cu actualitatea. Astăzi și pe cale să devină și în țara noastră o axiomă afirmația că teatrul nu poate exista fără piese originale care să reflecte contemporaneitatea, care să aibă în prim plan figura omului nou. Promovarea dramaturgiei autohtone nu mai constituie deci o problemă care trebuie să fie discutată, care poate depinde de preferințele cutărui director de teatru sau secretariat literar, ci reprezintă necesitatea vitală a teatrului românesc. Raportînd piesele originale aparute în stagiunea aceasta la necesitatea ogîndirii noii realități — așa cum am procedat și în cercetarea stagiunii

Teatru și actualitate

teatrele sovietice — ni se impun cîteva constatări.

Majoritatea sint axate pe teme actuale, zugrăvind aspecte caracteristice societății contemporane românești. Acesta este incontestabil un fapt pozitiv care ne umple de bucurie. Privite în ansamblu, însă, ni se pare că mare numărul lucrărilor consacrate problemelor casnice-familiares, „Microbitii” de Dan Negreanu, „Seara răspunsurilor” de Sidonia Drăgușanu, „Secretul dr-ului Bergman” de Fr. Vinea, „De luni pînă luni” și altele fac parte din această categorie. Desigur, schimbările survenite în viața familială, ca urmare a profundelor transformări sociale, modul nou în care oamenii privesc căsnicia, dragostea, trebuie să constituie un important cîmp de investigații al autorilor dramatici. Dar de aici pînă la înțelegerea unei metode în această privință, asemănătoare celei pe care au cunoscut-o acum cîțiva ani piesele de producție, e o distanță destul de mare, străbătută cu prea multă ușurință de unii dramaturgi. Am întrebunțat cuvîntul mdrd, pentru că o parte din autorii acestor gen de piese se supun în operele lor unor canoane și poncieri renunțînd să rezolve în mod profund și la un înalt nivel artistic, tema aleasă. În unele din aceste lucrări, viața adevărată e izgonită, cedînd locul unui surrogat de situații dramatico-sentimentale, menite să înduioșeze publicul, să-l facă să vină în număr cit mai mare la teatru.

O altă tendință pe care am remarcat-o la începutul stagiunii se exprimă în preferința unor scriitori către temele istorice. „Horia” de M. Davidoğlu, „Tudor din Vladimir” de Mih-

nea Gheorghiu, „Judecata focului” de Al. Adamescu, ș.a. au resuscitat momente din istoria poporului nostru, contribuind astfel la educarea patriotică a spectatorilor. Studiul dramaturgiei sovietice ne evidențiază că esențială în compunerea unor astfel de lucrări este perspectiva contemporană a scriitorului, capacitatea lui de a interpreta faptele de ieri, prin prisma zilei de azi, fără, bineînțeles, să modernizeze, să actualizeze forțat evenimentele istorice. Piesele cu temă istorică nu trebuie să fie fresce lade, lipsite de viață, ci opere de mari generalizări sociale, capabile într-adevăr să îmbogățească orizontul spectatorului, să-l ajute în înțelegerea societății actuale. În ce măsură piesele noastre istorice corespund dezideratelor anunțate? Ne-ar fi greu să spunem, deoarece nu le cunoaștem încă pe toate. Bazîndu-ne pe ceea ce știm pînă acum, putem totuși să afirmăm că unele din ele au depășit istorismul strîm al lucrărilor similare create odinioară. Înfașîindu-ne într-un mod contemporan epocile respective. Rămîne însă valabilă cerința ca scriitorii să lăurească eroi puternici, bine individualizați, ale căror trăsături să nu se dezvăluie într-o sumedenie de episoade ci în cîteva momente cruciale, decisive.

Ori cît ar fi de valoroase — și aici apelăm iar la experiența sovietică — piesele istorice nu pot înlocui operele dramatice inspirate din actualitate. Privită din acest punct de vedere, deschiderea noii stagiuni a corespuns în mare parte exigențelor, ridicînd însă totodată, unele întrebări destul de serioase. Ne pare rău că o seamă din piesele ogîndind contemporaneitatea sînt insuficient de convingătoare, după cum repetăm că sectoare deosebit de importante ale vieții noastre sociale (activitatea clasei muncitoare, de pildă) nu și-au găsit reflectarea pe scenele noastre la începutul stagiunii.

Desigur, este prematur să încercăm de pe acum o concluzie asupra noului an teatral. El a început sub unele auspicii îmbucurătoare și dacă în lunile următoare vor apare în același ritm rapid noi piese originale, sîntem convinși că dintre acestea vom selecta cîteva opere durabile. Față de actualitate, dramaturgii romini au încă mari datorii neachitate. Unii clamează și nerăbdare că așteaptă marea capodoperă dramatică a zilelor noastre. O așteptăm și noi, desigur, dar mai înții am dori să vedem multe piese bune, inspirate din cloocul tumultuos al contemporaneității.

M. Radnev

POEM ÎN ALB ȘI NEGRU

O vizită la Salonul internațional de artă fotografică de la Palatul Republicii e o căldoră a lui generis prin meridian și climatul diferite. Rareori și se ivește prilejul să simți întreaga diversitate a lumii într-un răsîmp atât de scurt: manta albă strălucitoare a nordului și norii de praful din steptă rusească, arhitectura liniară din metropolele americane și liniile grațioase ale templelor indiene, fața adînc brăzdată a mulțimii din Brazilia și ochii înlacrămăși de prima dezamăgire a copilașului din Hong-Kong...

Se pot face, trecînd de-a lungul pereților acoperiți cu fotografii, considerații reci asupra progreselor pe care le-a făcut în ultimul timp arta fotografică. Specialistul pot da explicații asupra unghiurilor de expunere, pot analiza raportul între lumini și umbre, pot face presupuneri asupra aparatelor sau a filmelor folosite. Dar așa cum explicațiile niciunui botanist nu pot reface emoția pe care și-o dă prezența florii, tot așa nici un fel de considerații tehnice nu pot explica fiorul pe care-l transmit fotografiile expuse aici. Toți simț: înainte de a trece prin obiectiv, fiecare imagine a impresionat ochiul fotografului; înainte de a sensibiliza hîrtia fotografică, fiecare scenă a lăcut să vibreze sufletul artistului.

Unele dintre imagini ne sînt familiare — țăranii din Moldova, burgul transilvănean, peisajul cu brazi. Altele ne vin tocmai de la celălalt capăt al lumii — țărani vietnamezi pe drumul de țară cu cobilița în spinare, peisaje chinezești ca desenate cu tuș, „buldinguri” americane plîndîndu-se într-un cadru geometric al vieții.

Aici, în Salonul internațional de artă fotografică poți auzi lumina cerîndu-și drepturile, acuzînd, alirîndu-se, bucurîndu-se. Fotografia poloneză „Varsavia 1945” amintește că primejdia războiului mai plutește încă pe pămînt. Cei doi copii italieni din fotografia pe care autorul și-a intitulat-o

amar „Fără zîmbet” amintesc că în lume mai există mizerie, sorăditate, culori sumbre. Macaruna chineză care parcă atinge cerul vorbește despre avîntul celor 600.000.000 pe care nici o iurtună nu-i poate opri...

Omul, omul zilelor noastre, este și el prezentat în Salonul de artă fotografică. Te turbură trumusețea stranie a finlandezei, atitudinea nobilă a femeii birmane arborînd ciudatul colier într-o zi de sărbătoare, silueta misterioasă a comisariatului din Paris, strecurîndu-se pe lingă ziduri spre locul cine știe cîrei sinucideri, chipul deschis, plin de viață al omului din Kirghizia sovietică respirînd prin toți porii bucuria de a trăi...

Vizitînd Salonul de artă fotografică ai senzația unui urias caleidoscop, realizat cu mijloacele cele mai moderne. Cei care cred că locul acestui caleidoscop nu era în Palatul Republicii, unde doar cîțiva pereți despărțit Salonul fotografic de capodopere ale picturii din toate timpurile, greșesc profund. Cu ce umbra narcisice de aici strălucirea buchetului lui Breughel? Cu ce se poate resimți Rembrandt, geniul clar-obscurelului, de efectele pe care le scoot din contrastul alb-negru poezii picturii fotografice? Ce umbră poate arunca asupra carului cu boi ale lui Grigorescu, convoiul de care lupțindu-se cu lutul unui cîmp asiatic? Fotografiiile expuse într-o aridă a Muzeului de Artă Imbogătesc pentru cîteva săptămîni paleta de trumusețate care se dăruie cu atîta generozitate aici. Parcurgerea sărilor cu fotografiile e o căldoră în lumea contemporană cu lumini și umbrele ei. A povestii emoțiile pe care și le produce ar fi ca și cum ai încerca să povestești cum sună, să spui, o simfonie de Sostakovic. Nimic nu poate înlocui în acest ultim caz, ascultarea. Așa cum nimic nu poate înlocui în cazul Salonului de artă fotografică contactul viu al ochiului cu fotografiile expuse...

Radu Țulescu

Mihail Gracey

„O zi ploioasă”

Salonul internațional de artă fotografică

Nikolai Braun

Tihna

Valul tremurînd în cîrmă bate. Luna trece peste el mereu. Cu asprime tu mă judeci poate — Ce-i cu mine nu pricep nici eu... Inimă-mi se zbate-n surde șoapte, N-a mai frumăt așa nicicînd. Așa privi într-una cum în noapte Clipocește apa tremurînd. M-a dovit viața cu cruzime, Sufletu-mi nu-n van e mut acum: S-a umbrît nu numai o-nălțime. A mințit — și nu numai un drum. Vor veni neliniști și durere... Deocamdată, tihna mea, n-ai zor! Luna sule-n slavă în tăcere, Clipocește un val tremurător.

În romînește de Nicolae Bogdan

ARAGON — poetul Franței

Marii poezi ca și marile idei s-au întîlnit din todeauna; Aragon a îmbrățișat comunismul pentru că s-a născut poet, poet adevărat. A admirat florile de liliac și trandafirii Franței, unde Senei și ale Loirei, dar a cunoscut și suterina, purtătoare de minerie, de cartierele muncitorești ale Parisului — Suresnes, Billancourt, Ivry. Aragon și-a aflat drumul mai de mult, cînd Franța făcea sub imperiul iluzorului armistitiu dintre cele două groaznice războaie; el a ales calea luptei, pe care a urmat-o cu credință, și pe

Franței — Stendhal, Watteau, Courbet, — sau lucrări închinată literaturii sovietice. Mai presus însă de orice, Aragon este poet. Poezia sa, deși complexă, multilaterală, adăpostește toluși o temă unică, grandioasă, extrem de importantă: aceea a fidelității, virtute mare și toluși altă de greu de păstrat în secolul nostru. În ultima-i carte, poemul „Romanul nefericit”, tema fidelității este rezolvată cu atîta forță și profunzime poetică încît lucrarea poate fi așezată în rândul scrierilor care nu numai că zugrăvesc dar și justifică, prin puternica lor realitate artistică, epoca noastră. „Romanul nefericit” cu elementele lui de tragism alături de cele exaltînd viața, este un adevărat poem închinat fidelității, — fidelității cetățeanului, omului, artistului.

Dar Aragon este și un mare inovator. El a făcut mult pentru reînnoirea versului francez, și aceasta fără să renunțe la dragostea pe care o poartă formelor tradiționale ale poeziei franceze. Într-o carte a bătrînului comunist francez Gaston Monmousseau (pentru care Aragon a scris prefața), se află cîteva rânduri remarcabile. Un muncitor, vorbește despre castelul Azay, construit de bogății pentru a lor desfrîtare. Ar fi trebuit să-l urască, și toluși îl iubesc: „Aie ceva din mine”. Căci poporul francez se pricepe de mine să imbine aspirațiile sale revoluționare cu dragostea pentru tradiție, trecutul cu viitorul. Aragon este francez și din acest punct de vedere, el a detronat canoanele academice, dar s-a preocupat în același timp să redea prospektiva sonetului care părea a fi ajuns obiect de muzeu.

Aragon a făcut mult și pentru a transmite Franței dragostea pe care o poartă poporului sovietic. Și această dragoste este pătrunsă de fidelitate, de fidelitate aceea care l-a inspirat în „Romanul nefericit”. Aragon s-a aflat alături de noi în zilele de sărbătoare ca și în cele obișnuite, în clipele de triumf ca și în clipele de grea încercare. Cîntorii sovietici îl cunosc și-l iubesc. Poate că nu-l cunosc încă destul de bine, dar, vă rog să mă credeți, îl iubesc mult. La conferințele ținute la Moscova, Aragon s-a putut convinge de frînăria, de sinceritatea sentimentelor cîntorilor săi sovietici.

Poetul a încercunțit de mult dar firele; arginții subliniază parca și mai mult violența ochilor, neașteptat gestului și al inimii sale înlacrămăși. Îl dorim cîrți noi, multă subtilă spirit de observație. Aragon a scris pamflete ca și valoroase studii consacrate marilor artiști ai

Ilya Ehrenburg

O POVESTE ETERNĂ — MEREU NOUĂ

Aspectul moral al acestei povești de iubire care este „Prima dragoste”, re-mannul lui Nikolai Atarov, nu este nou și poate nici singular în ansamblul societății sovietice. Mai întii, pentru că ea ne face să asistăm la decorul obișnuit al unui oraș industrial în care toată lumea muncește, se distrează și se gîndește deseori la viitor. Pe primul plan al acțiunii — doi tineri eroi, Mitea Borodin și Olga Kejun care-și împart timpul între școală, bibliotecă, terenul de sport, petrecerile urmate de dans, și, desigur, aceleași plimbări sub clar de lună, în care se țes și se destramă din todeauna, mereu, visurile altor generații. Este o ambiantă generală, „a vieții de toate zilele”, realizată realist, print-o prezentare dinamică, uimitor de vie.

Autorul evocă cu simplitate, pe un ton degajat și senin, anii cei mai frumoși ai vieții — anii „în care omul are în el cel mai mare potențial de perfecțiune”. Clipele acelea bine cunoscute flecărui, în care elanurile generoase și nobile — îndreptate în egală măsură către fericirea tuturor, ca și spre realizarea satisfacțiilor și pasiunilor personale — se întrec

„Prima dragoste” de N. Atarov — Ed. Tineretului, 1957.

dintr-o senzație acută de a stăpîni puteri sufletești și spirituale nelimitate, sint clipe care cuprind o negrătită poezie. Sursa acestui uriaș potențial poetic este de fapt însuși acest miracolul potențial de perfecționare umană a tineretului care-l fascinează par-că pe autorul nostru. De aceea, tema fundamentală a romanului său va aduce un elogiu fierbinte purității a adolescenței, uriașei ei capacități de a-și impune sentimentele, de a-și afirma dreptatea și fermitatea convingerilor sale. Pentru că idila care se întîrpește pe băncile școlii între Mitea și Olga n-are nimic comun cu petelea stropoasă a schimbului de bilete parfumate pe care se caligrafia pedant și exaltat în același timp, rime desuete, interjecții și exclamații tocite ani de-a rândul. Iată de ce nu mi-l pot închipui cu nici un preț pe Atarov, publicîndu-și romanul cîndva în trecut, în faimoasa colecție a unei edituri franceze cunoscute sub numele „La Bibliotheque rose”. Tonalitatea calmă, liniștită și echilibrată a atmosferei romanului face parte integrantă din atmosfera sufletească a eroilor. Incandescența pasiunii nu este inexpressivă, pentru că ea nu este nivelată plat de o interminabilă înșiruire de izbucniri frenetice, toate la fel de obșnute-fierbinți și invariabil exaltate. Dimpotrivă, Mitea și

Olga ne apar înăd de la început camarazi lucizi și blînzi în raporturile lor, unceri poate de o timiditate nuanțată de modestie și seriozitate. „Mitea era un băiat cuvîntos și disciplinat...” — așa începe prozatorul prezentarea primelor lecții comune ale celor doi tineri. Ajutînd-o pe Olga în rezolvarea temelor ei la fizică, lucrînd amîndoi seară de seară sub lampa din sufragerie, cei doi au învățat să se cunoască și să-și aprecieze însușirile. Lui Mitea, de pildă, îi făcea plăcere să observe pe furis, în diverse gesturi obișnuite, cotidiene, ale colegiei lui, afețiunea și respectul pe care Olga îl purta mamei sale. Pe Olga o impresiona mai ales perseverența neașteptată de matură a prietenului ei care sosea zilnic, la fel de îngîndurat și preocupat la lecție, asidu și atent, la fel de scrupulos în sistematizarea legilor gravitației universale ale lui Newton, ca și în păstrarea limitelor camaraderiei lor.

Centrul de greutate al întregului conflict al romanului rezidă tocmai în această osmoză originală a respectului și a prețurii reciproce pe care fiecare dintre ei le relau și le retransmit la rîndul lor celuilalt într-o formă specifică. Lumea diversă a școlii și a concursurilor sportive, a emoțiilor și tensiunii din preajma marilor examene aduce un lung șir de episoade care lu-

meneză din unghiuri diferite, atracția dintre cei doi tineri. Și aceasta pînă cînd, la un moment dat, moare mama Olgei! În vîlmășagul tragic al evenimentelor prin care trece atunci tîrăta fată, ea simte printr-o infuzie miraculoasă, îmbărbătare mută a privirii îndurerate ale lui Mitea. Sobrietatea care caracterizează atitudinea lui în puținele momente cînd au fost atunci împreună, exprima de acum ceva mai mult decît o simplă prietenie care nu putea să nu prilejuiască, firește, manifestări de credință în clipe grele. Sensibilitatea și tactul lui Mitea, înțelepciunea lui — dovedită în împrejurările în care a dus-o pe Olga în casa lui și a mătîșii sale — au meritul de a marca brusc revelația întîmîțării înfinit perioare unei prietenii oarecare. Mai presus de orice, încercări, în polida morții care o impresionează teribil ferețea lor, sau chiar în fața marilor fericiri ale viitorului, ei încep să reacționeze sincron, să cunoască deodată clipele acea unică a descoperirii unei desăvîrșite simetrii a gîndurilor și dorințelor. Ei trăiesc astfel acel sentiment inefabil, al apariției dragostei. Ocrotînd-o ca un frate mai mare atunci, același Mitea a vibrat mai tîrziu la fel de sensibil și cu o intensitate similară, cînd șoaptele jonsnice ale birfii din școală au încercat să insinueze că n-ar fi tocmai curată conlocuirea celor doi tineri sub același acoperiș.

Și acest moment culminant al romanului ne indică în desfășurarea sa, unul dintre marile învățămînte asupra vieții contemporane pe care autorul îl destină cititorilor săi. Nikolai Atarov aduce un entuziast dragul sentimentelor adolescenței. El respinge implicit practica pe cit de înșiruire pe atîd de imorală, a suspiciunii și călcăleii pedagogizante. Numai un activist comsomolist închisat în principii reci obișnuit să gîndească dogmatic, cum este Belkin, sau o profesoară care n-a înțeles nimic din tendința superioară, modernă a pedagogiei sovietice cum este Bolteanskia — numai ei, au putut să le pună celor doi eroi, pe tonul cel mai fatal cu putință această „feribilită” întrebare: „Nu e oare dragoste între voi?”

Povestea „Primei dragoste” este o poveste veche și toluși nouă și prin imaginea neorealită a celui care ne-o istorisește, prin delicatețea și sobrietatea expresiei sale. Mesajul său artistic este memorabil: dacă deobicei te apropii de un tînr păzîndu-ți sensibilitatea ascuțită și decența confesiunilor lui — tot astfel mărturisirile epice despre eroii adolescenței trebuie să poarte aceeași grijă de a nu deveni deznădînd întîmîțări invariabile, de a nu destrăma un farmec poetic dezvăluind deodată totul, spunînd poate unceri prea direct, grăbit, lucrurilor pe nume.

Miron Dragu

Viorel Cosma

ÎNȚÎLNIRE LA CHIZĂTĂU

Săptămîna trecută, un eveniment cultural semnificativ a fost sărbătorirea centenarului corului de plugarî de la Chizățau (Banat). Înființat în 1857 de preotul Trifu Sepeșian, corul țărănilor bănățeni a fost un focar de cultură muzicală românească în imperiul habsburgic. Din stîmul acestei formații s-au ridicat mulți dirijori țărani care au împinzit cu coruri întregă regiune, pregătînd terenul marelui animator al mișcării muzicale din pragul veacului nostru, Ion Vidu.

Participînd la recenta sărbătorire am stat de vorbă cu bătrînul doctor Ion Sepeșian, unul din ultimii descendenți ai familiei Sepeșian, care mi-a relatat o întîlnire de neuitat dintre corul plugarilor de la Chizățau și vestitul cor rus „Margareta Slavianski”. La 18 mai 1911, neîntrecuta formație rusă în turneu prin Europa a vizitat Lugojul, unde a concertat cu mare succes lăta relatarea scrisă de dr. Ion Sepeșian despre acest eveniment:

„Renunțînd cor rus „Margareta Slavianski” în turneu său prin Europa, ne-a făcut onoare și nouă, lugojenilor. Ea, ca deobicei, și-a anunțat pe cei din Chizățau. Spre bucuria mea conducătorul Nicolae

Drăghici s-a prezentat cu 24 coriști (corul avea 70—80 de persoane) și audă ceea ce nu au mai auzit!

Întimplarea a făcut să iau cunoștință personală cu Margareta Slavianski print-un corist al formației care vorbea limba germană. Corul nu era mare, 40—50 de persoane, cor mixt, dar de o perfecțiune rară din toate punctele de vedere. A se întrece cu acest cor, putea numai corul bătrînului Slavianski, tatăl Margaretei Slavianski, pe care îl auzisem în Budapesta prin anii 1903—1907 unde eram la medicină...

După concertul reușit și admirat de toată lumea, eu cu prietenii mei ne socotirăm să invităm corul la o mică gustare. Mă prezintă deci Margaretei Slavianski și o rog. Am fost însă refuzat! Motivul: a doua zi aveau concert în Arad... În fine, după multe insistențe, se învoiesc cu condiția că numai bărbaii pot lua parte și să-i promit pe cuvîntul de onoare că la ora 1 (după miezul nopții) îi voi duce personal la culcuș. Am promis. Bucurie și la ei și la noi!

Ajunșul la „Hotel-restaurant Pfau” ne-am așezat la masa lungă, lîngă mine coristul cu care vorbeam nemțește, iar vis-à-vis de

mine doi basiiști pe care i-am admirat. La o parte a mesei s-au așezat chizățenii, aranjați după voci (asta era o școală a lor). A început berea și toasturile, apoi cîntarea! Dar toți cochetau cu

Afișul concertului dat de corul „Margareta Slavianski” la Lugoj, 18 mai 1911

chizățenii care, se înțelegea, aveau altă uniformă, nu ca a noastră. Într-o mică pauză „neamțul meu” (așa-i ziceam) vorbește ceva

cu basiiști uitîndu-se spre chizățeni, atunci am fost întrebant: cine sint oamenii acei incostumați? I-am spus că sint țărani coriști, care reprezintă corul lor. Îndată cu toții m-au rugat să le cînt și ei ceva. Cînd susei conducătorului N. Drăghici (un perfect corist și conducător) dînsul imi arată că sint prea pușini și nu vor putea cînta. În acest moment parcă cineva imi șopti și zise: să cînte ceva din Liturgia lui Musicescu... Corul începe. Rușii se uită unul la altul zîmbînd. Și minune! peste un minut aud un cor puternic... Cîntarea împreună a mers mai departe, a trecut și ora 1. N-am mai avut îndrăzneala să mai dau față cu Margareta Slavianski. Am rămas, însă, cu o amintire plăcută, iar falcicul nostru conducător N. Drăghici pînă la moartea lui s-a lăudat că el a cîntat împreună cu corul „Slavianski”!

O simplă relatare, dar o amintire de neuitat. La Chizățau faptul trăiește și astăzi în memoria locnicilor mai bătrîni care vorbesc cu emoție despre vremea cînd prima formație jărănească s-a întîlnit pe calea cîntecului și a inimii cu un ansamblu rus profesionist.

Viorel Cosma

Adunarea festivă din Capitală

Luni seară, Teatrul de Operă și Balet al R. P. Românie a avut loc adunarea festivă de deschidere a Lunii prieteniei romino-sovietice, organizată de Consiliul General A.R.L.U.S.

La adunarea festivă au luat parte tovarășii: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Petre Borilă, Nicolae Ceaușescu, Alexandru Moghioroș, Constantin Pîrvolescu, Dumitru Coli, Grigore Preoteasa, general colonel Leonin Sălăjan, Ștefan Voitec, Vladimir Gheorghiu, membri ai C.C. al P.M.R., membri ai guvernului, conducători ai institutelor centrale și ai organizațiilor obștești, membri ai Consiliului General A.R.L.U.S., oameni ai artei și culturii, generali și ofițeri superiori, reprezentanți ai presei, numeroși oameni ai muncii.

În președinția adunării au luat loc tovarășii: acad. prof. dr. C. I. Parhon, președintele Consiliului General A.R.L.U.S., A. F. Kabanov, însărcina-

tul cu afaceri ad-interim al Uniunii Sovietice la București, Gheorghe Hosu și acad. Ilie Murgulescu, vicepreședinți ai A.R.L.U.S.-ului, acad. Atanase Joja, Florin Dănăilache, general maior Ion Gheorghe, prof. univ. P. Niculescu-Mizil, Ion Pas, N. V. Turbin, O. V. Taktakișvili, B. N. Petrov, H. Bukeeva, P. L. Kulbaka și A. V. Belșev, membri ai delegației sovietice care participă la sărbătorirea Lunii prieteniei romino-sovietice. Virgil Trofin, acad. St. Milcu, acad. Cezaș Petrescu, artistul popular Ion Jalea, Eugen Rodan, Nicolae Pascu, Stela Enescu, Ladislau Banyai, Ștefan Calimachi, Gh. Petraru, directorul uzinelor „Republica”, și Antoaneta Alexovici, muncitoare fruntașă la uzinele „7 Noiembrie”.

Deschizând adunarea, acad. prof. dr. C. I. Parhon a adresat un salut călduros delegației sovietice în țara noastră cu prilejul sărbătoririi

Lunii prieteniei romino-sovietice. A luat cuvântul acad. Atanase Joja, membru al C.C. al P.M.R., ministrul învățământului și Culturii, care a vorbit despre tradiționala sărbătorire a Lunii prieteniei romino-sovietice.

Din partea delegației sovietice a vorbit apoi N. V. Turbin, membru al Academiei de Științe a R.S.S. Bieloruse, directorul Institutului biologic al acestei academii, doctor în științe biologice.

Cuvintele au fost subliniate cu aplauze îndelungi.

Participanții la adunarea festivă au manifestat călduros pentru prietenia frățască dintre poporul nostru și popoarele Uniunii Sovietice.

Au fost prezentate apoi fragmente din piesa „Liubov larovaia”, interpretate de actorii Teatrului Municipal din Capitală.

ÎN DRUM SPRE BUCUREȘTI

Bătrînul oraș moldovean este primul popas pentru toți cei care vin să ne viziteze țara, trecând granița pe la Ugheni.

La sfârșitul săptămânii trecute, de exemplu, în două zile consecutive lașii au primit mesageri ai poporului sovietic: veneți au venit actorii Teatrului de dramă și ai Teatrului de operă și balet din Chișinău, iar simbolic a trecut prin gara lașilor delegația oamenilor de cultură sovietici care participă la sărbătorirea Lunii prieteniei în țara noastră.

N-am să mă opresc la amănuntele de decor și înfățișarea sărbătorii masivă a gății, pregătite făcute minuțios, deși își au și acestea importanța lor, ci la cei care se află pe peron și așteaptă cu nerăbdare trenul de Ugheni. Este de față vechiul

comunist Ion Niculi care a aliat cu din delegație face parte un comisar de pe crucișătorul „Aurora”, stă de față profesorul de la Institutul Politehnic și cel Agronomiei ca sără întîmpina pe colegii lor; stă de față compozitorii și dirijorii care au aliat cu din delegația sovietică face parte și un compozitor.

„Iar peștele câteva minute, membrii delegației se află în mijlocul ășezării. Momentul oficial a trecut. Acum, tovarășii Ion Niculi și Ion de braț pe A. V. Belșev, comisarul de pe „Aurora”, și discută cu el despre ceva ce, judecînd după expresia fețelor lor, îi emoționează pe amîndoi. La clișee înșiși mai încolo, pe stînga lău-a porțizii Kulbaka. Acesta semnează în carnetele care se întind spre el — invariabilele autografe! — și răspunde mereu la întrebări. N. V. Turbin adresează un cuvînt de salut locuitorilor lașului, apoi stă de vorbă cu reprezentanții presei locale. Pe Otrăz Taktakișvili îi așteaptă cu surpriză compozitorul Achim Stoia îl anunță că în cadrul unor concerte a dirija simfonia I-a, a compozitorului georgian.

Dar semnalul de plecare al locomotivei pune capăt acestor întrebări plăcute.

Vezi ce se deslășă cu oprimăre. Cei șase delegații sovietici se dovedesc buni cunoscători ai patriei noastre. Surprinzător, mă interesează dacă au mai vizitat-o oare. Nu, venim acum pentru prima oară — imi răspunde Nikolai Vasilevici Turbin, dar pe lângă ceea ce mi știam, ne-am informat în amănunțime înainte de plecare. Trebuie să cunoști țara în care vii.

În cursul discuțiilor, „informarea” această se dovedește surprinzător de temeinică. Nikolai Vasilevici Turbin cunoaște o serie de amănunte geografico-geologice, este la curent cu activitatea biologicilor noștri, are câteva exemplare din lucrările lui traduse în romînește.

Actrița Hodișe Bukeeva, după propria-i expresie, „vine la prietenii, la cunoscuți”.

În zilele pe care delegații romîni le-au petrecut în Kazahstan m-am împrietecit cu ei, așa că pot spune nu numai simbolic că vin acum la bunii prieteni și cunoscuți.

Stățiile se succed una după alta, iar numele lor este reținut cu interes de oaspeți.

Sîntem aproape de București. Peisajul caracteristic al marelui oraș la care locul cîmpiei plate pe care am străbătut-o. Și după câteva minute, expresul Iași-București oprește lin la peronul înțesat de mulțimea venită să-i întîmpine pe oaspeți.

Iulia Scutaru

Oaspeții sovietici văzuți de Cik Damadian

N. V. Turbin

O. V. Taktakișvili

B. N. Petrov

H. Bukeeva

Grivița Roșie primește oaspeți

Vestea că membrii delegației sovietice Aleksandr Viktorovici Belșev și Grivița Roșie, vicepreședintele „Grivița Roșie” s-a răspîndit repede în toate secțiile. Miercuri la sfîrșitul schimbului, grupuri-grupuri se îndreptau discutînd însufleșit spre sală de ședințe.

Iar a lăta-i față în față: la masa p... ului stau fostul comisar al „Aurora” și fostul comandant al unei din cele mai mari unități de partizani din Ucraina. În bănci au luat loc muncitorii armași eroicilor luptători care în 1933 au dat printru primii în Europa semnalul luptei împotriva fascismului.

Despre trecutul uzinei și tradițiile ei devoluate, despre succesele ei actuale și perspectivele de continuare dezvoltare, vorbește Dumitru Miron, directorul complexului, și Ion Turcu, președintele comitetului de întreprindere. Apoi, într-o linie de deslășăvire,

„Vă doresc multă fericire, dragi prieteni romîni!”

În ziua deschiderii Lunii prieteniei romino-sovietice permisiți-mi să transmit tuturor oamenilor muncii din țara dvs. un fierbinte salut frățesc. Luna prieteniei, care a devenit o tradiție a poporului romîni, este o mare sărbătoare și a oamenilor sovietici, este o dovadă a unității intereselor și aspirațiilor noastre. Anul acesta, Luna prieteniei coincide cu o mare sărbătoare a noastră — cea de a 40-a aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, care a adus libertate și fericire popoarelor din țările noastre și care a deschis orizonturi luminoase în fața oamenilor muncii din întreaga lume.

Vreau să urez poporului romîni să rezolve cu succes toate sarcinile care-i stau în față. Sîntem convinși că Luna prieteniei care a început astăzi în Republica Populară a Romîniei va contribui la o înțelegere reciprocă și mai bună, la întărirea prieteniei între popoarele țărilor noastre. Vă doresc multă fericire, dragi prieteni romîni!

Nina P. Ciova
Președinta conducerei asociației V.O.K.S.

Serbări populare

Serbările prieteniei se s-au desfășurat la Timișoara, Suceava, Huși, Sighet, Murgeni au avut un caracter deosebit: la aceste serbări au participat oaspeții din Uniunea Sovietică.

Primirea făcută peste tot oaspeților a constituit una din cele mai glorioase dovezi ale prieteniei dintre cele două popoare.

La Timișoara, la festivitatea de deschidere a Lunii prieteniei au luat parte membrii delegației orașului Sverdlovsk. La Suceava au participat solii consomoliștilor din Chișinău și Cernaui. Orașul Huși a primit vizita unei delegații a raionului săi de pește graniță, din raionul Cărpini ai R.S.S. Moldoveneștii.

Fruntași ai vieții publice

Chiar din primele zile ale Lunii prieteniei, manifestările care s-au desfășurat în București s-au bucurat de participarea a numeroși frunțași ai vieții noastre publice. Au conferențiat astfel: Jean Livescu, profesor al Universității „C. I. Parhon”, Ion Vece, adjunct al ministrului Petrolului și Industriei Chimice, artista emerită Irina Răchiteanu-Sitiamu, Ion Comănescu, vicepreședinte al Tribunalului Suprem, Zina Brinciu, directoarea Institutului de științe sociale „Ștefan Gheorghiu”, scriitorul Nicolae Tăutu ș.a.

Comandantul de partizani

Între aceste două localități — prima — un modest oraș din Ucraina apuseană iar a doua — frumoașa capitală a Poloniei — este cunoscută ca fiind locașul unei cărți istorice unice.

„Peste Ucraina se abătuseră husele grele ale ocupației fasciste. Totuși înaintea puterii pieșteră pe front să lupte cu dusmanul în sere și orase mai rămăseseră doar rușine, temelii și copii, dar și între acestea mulți începuseră să se retragă și se refugiau în neșterite neșterite.

În acele zile fierbinți de august a pornit Piotr Leontevici Kulbaka la realizarea sarcinilor sale de mare răspundere care i-a fost încredințată de partid — organizarea mișcării de partizani în această parte a Ucrainei. Pădurea învecinată le-a fost partizanilor din raionul Giubov bunie adăpost. De acolo porneau și noaptea să mîineze poduri și să arunce în aer trenuri și depozite de muniții, să captureze arme și să pedepsescă fărâdelele săvîrșite de ocupanți.

Înfruntarea cu dusmanul a fost de fiecare dată cîrincină scoțînd și mai bine în evidență eroismul partizanilor sovietici, dragostea lor pentru patria și libertatea priemejuită, hotărîrea neclintită de a alunga vrăjmașii.

Piotr Leontevici Kulbaka s-a dovedit în acele zile grele un minunat comandant și tovarăș de luptă.

Peste 12.000 de kilometri însurează drumul, de luptă străbătut de Piotr Leontevici Kulbaka. Detasamentul condus de el și unități apoi cu marea unitate de partizani a generalului Kovpal, a străbătut 26 de regiuni și 246 de raioane, provocînd pagube uriașe ocupanților fasciști.

Lingă zidurile Varșoviei s-a încheiat gloriosul drum de luptă al partizanului Kulbaka.

Războiul, unul din cele mai crîncene pe care le-a cunoscut istoria omenirii, s-a terminat de mult. Pe locurile pierjite au crescut orașe și sate mîndre, copaci tineri au înlocuit pădurile nimicite de flăcări. Dar amintirea faptelor de vitejie pe care le au săvîrșit filii patriei sovietice, a rămas la fel de proaspătă, la fel de vie.

semnele prieteniei noastre

„Naționalul” din Iași la Chișinău...

Turneul Teatrului Național „Vasile Alecsandri” și al Operei de Stat din Iași marchează o etapă nouă și rodnică în șirul de manifestări culturale menite a strînge și mai puternic legăturile de bună vecinătate și frățescă prietenie între poporul romîni și cel al R. S. S. Moldoveneștii.

Succes deplin, pe deplin meritat — așa cum putem spectelele prezentate de oaspeții noștri de scenele Republicii noastre. Primile cu un deosebit interes necontenit comentate cu apărîndre chiar și de cei ce le-au putut asculta numai la radio (biletele au fost epuizate cu mult înaintea sosirii oaspeților) spectacolele artiștilor ieșeni au venit să adauge noi lațul bunul nume al bătrînului Național și al tinerei Opere.

Articole și cronici pline de elogii, fotografii nenumărate, note și informații au ilustrat și ilustrate zilnic efortul demn de toată lauda și admirația al celor două colective ieșene.

Spectacolul inaugurat cu „Coana Chirița în provincie” a fost un adevărat triumf, Ovații și flori, ropote de aplauze au răspîdit pe actorii ieșeni în fața artiștilor emeriți al R.P.R. Mișuța Gheorghiu. Cu riscul de a mă repeta, am să notez totuși că unele publicații de la noi au fost induse în eroare de marelui jocal al talentului actor, numind-l în croniclele facule pe marginea spectacolului „...artista emerită”. Nici că se putea un elocuu mai mare!

Iată ce scrie cunoscutul nostru poet și dramaturg Andrei Lupan, despre „Coana Chirița”: „Salut mai ales grașul înalt de cultură scenică și literară a artiștilor din Iași. Limba și bogăția de stil din „Coana Chirița” au răsunat în fața spectatorilor cu o phinatate și o prospețime uimitoare. O piesă despre moravuri și oameni străvechi a căpatat savoare și actualitate datorită marelui talent al lui Mișuța Gheorghiu.”

Dar și celelalte spectacole: „Horia”, „Nota zero la purtare”, „Gaițele”, au fost salutate de publicul spectator cu aceeași căldură și plăcere, înțelegerea profundă a operelor jucate, expresivitatea interpretării unor actori ca Mariaora Davidovici, Gheorghe Popovici, Remus Ionescu, Margareta Baciu, Eliza Nicolau, Alton Rodvanschi, Margareta Haluș ș.a., întreg stilul spectacolului au făcut sensibile cele mai subtile nuanțe ale textului. Autorul își găsește în actorii aceștia nu numai interpreți

de rară măiestrie, ci adevărați colaboratori care însușă de rolul piesei o viață nouă.

Cu multă plăcere remarcăm că și literatura clasică mondială — și-a în vedere „Școala birfelilor” a lui Sheridan — și-a găsit valoroși interpreți în persoana oaspeților. Piesa aceasta, care face cinste oricărei scene și poate fi neapărat un întregi stagiuni, a impresionat pe spectatori prin fidelitatea caracterelor și coloritul ei epocilor.

Tînără ca vîrstă și matură ca măiestrie profesională ni s-a părut opera ieșeană „Tosca”, „Bărbierul din Sevilla”, „Traviata” au fost cîntate și jucate cu bun gust și incontestabil talent. O orchestră de maestri, la dirijori inegalabili a contribuit cu pricepere și elan la succesul repurtat.

Paralel cu spectacolele de pe scenele din Chișinău au loc reprezentații în provincie, precum și întîlniri ale solilor artei romine cu oameni ai muncii manuale și intelectuale din R.S.S. Moldoveneștii.

În satul Glocbruciu, raionul Neamț, a avut loc alături de 7 octombrie a.c. „Nota zero la purtare” de Virgil Stoescu și Octavian Sava. Publicul spectator a întîmpinat cu o deosebită căldură jocul artiștilor.

Un al doilea grup de artiști ai Teatrului Național din Iași a prezentat un spectacol în fața colhoznicilor din raionul Kotovsk. A fost prezentată piesa „Gaițele”. Aceste două spectacole au mai fost prezentate de oaspeții romîni și în satul Cojușna, raionul Strășeni. Vizitînd raioanele Moldovei sovietice, oaspeții au manifestat un vii interes pentru gospodăriile colhoznice și viața țăranilor, au admirat muncă și realizările oamenilor din artelurile noastre agricole.

De activitate, artiștii romîni au lăsat cunoștința de activitatea cercurilor artistice de la nivelul cultural orășenesc, iar la Tiraspol au vizitat întreprinderi industriale.

Vreau să închei citînd cuvintele lui Andrei Lupan dintr-un articol apărut la 9 octombrie în gazeta „Moldova socialistă”: Turneul de acum al prietenilor noștri din Iași va rămîne ca o amintire din celelalte plăcute. Pentru artiștii teatrului „Vasile Alecsandri” el va fi adus mi de prieteni și admiratori dintre cetățenii Republicii noastre.”

de rară măiestrie, ci adevărați colaboratori care însușă de rolul piesei o viață nouă.

Cu multă plăcere remarcăm că și literatura clasică mondială — și-a în vedere „Școala birfelilor” a lui Sheridan — și-a găsit valoroși interpreți în persoana oaspeților. Piesa aceasta, care face cinste oricărei scene și poate fi neapărat un întregi stagiuni, a impresionat pe spectatori prin fidelitatea caracterelor și coloritul ei epocilor.

Tînără ca vîrstă și matură ca măiestrie profesională ni s-a părut opera ieșeană „Tosca”, „Bărbierul din Sevilla”, „Traviata” au fost cîntate și jucate cu bun gust și incontestabil talent. O orchestră de maestri, la dirijori inegalabili a contribuit cu pricepere și elan la succesul repurtat.

Paralel cu spectacolele de pe scenele din Chișinău au loc reprezentații în provincie, precum și întîlniri ale solilor artei romine cu oameni ai muncii manuale și intelectuale din R.S.S. Moldoveneștii.

În satul Glocbruciu, raionul Neamț, a avut loc alături de 7 octombrie a.c. „Nota zero la purtare” de Virgil Stoescu și Octavian Sava. Publicul spectator a întîmpinat cu o deosebită căldură jocul artiștilor.

Un al doilea grup de artiști ai Teatrului Național din Iași a prezentat un spectacol în fața colhoznicilor din raionul Kotovsk. A fost prezentată piesa „Gaițele”. Aceste două spectacole au mai fost prezentate de oaspeții romîni și în satul Cojușna, raionul Strășeni. Vizitînd raioanele Moldovei sovietice, oaspeții au manifestat un vii interes pentru gospodăriile colhoznice și viața țăranilor, au admirat muncă și realizările oamenilor din artelurile noastre agricole.

De activitate, artiștii romîni au lăsat cunoștința de activitatea cercurilor artistice de la nivelul cultural orășenesc, iar la Tiraspol au vizitat întreprinderi industriale.

Vreau să închei citînd cuvintele lui Andrei Lupan dintr-un articol apărut la 9 octombrie în gazeta „Moldova socialistă”: Turneul de acum al prietenilor noștri din Iași va rămîne ca o amintire din celelalte plăcute. Pentru artiștii teatrului „Vasile Alecsandri” el va fi adus mi de prieteni și admiratori dintre cetățenii Republicii noastre.”

Aureliu Busuioac

Chișinău, 9 octombrie.

...și Teatrul din Chișinău la Iași

Nu știm cine a avut primul idea cea bună. În orice caz, azi îl sîntem cu toții recunoscători. Recunoscători, pentru că putem petrece în acest an în mod deosebit Luna prieteniei romino-sovietice datorită prezenței în mijlocul nostru a teatrelor din Chișinău.

Un ansamblu de 220 de artiști este primit în fiecare seară cu aplauze îndelungate pe scena Naționalului ieșean. Cu teatrele din Chișinău au sosit și tovarășii Anatolii Koropceanu, locțiitor al ministrului Culturii din R.S.S. Moldoveneștii, scriitorul Bogdan Isăroiu, vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor din republica veșnică, și un grup format din oameni de cultură.

Să ne oprim puțin la spectacolele teatrale și muzicale. Nelîmud cronice de artă, mă voi mulțumi să împărtășesc câteva impresii de spectacol, entuziasmat de cele trei realizări văzute prin ochi.

Libretul operelor „Grozovan” aparține lui Vasile Rău, iar muzica de compozitorul D. Gheșel. Personajele au contur bogat, trăiesc intens dragostea, bucuria, durerea. Interpreții au voci bogate, joc reținut dar

sugestiv. Cel mai mult a plăcut, deși într-un rol episodice, E. Ureche, artist al poporului din R.S.S. Moldoveneștii.

„Descătușarea” publicul a fost plăcut surprins de felul în care un teatru tînar a reușit să rezolve un spectacol greu. Interpretii au reușit să capteze de la început atenția spectatorilor, decorurile foarte izbutite, mai ales în actele II și IV, — toate au concurat să redea cu măiestrie fondul de idei alit de bogat al textului dramatic, inspirat din liptezele istoricului, Octombrie 1917.

„O fată își caută norocul”, tabloul din viața de odinioară a habulului și țiganilor s-a dovedit un spectacol cu mare priză la public, acesta răspîndind cu aplauze la scenă deslășăvire pe interpreți, gîzior și decorator. Sînt așteptate cu mult interes spectacolele „Sinziana și Pepelea”, „Evgheni Oneghin”, Fintina din Bacșisari” și altele.

Mihai Dumitru

Iași 9 octombrie

Interesului și prieteniei pe care masele largi populare din țara noastră le manifestă față de Uniunea Sovietică, oamenii sovietici răspund prin interes și simțăminte prietenești de poporul romîni. O expresie a acestor calde sentimente a constituit-o Decada prieteniei romino-sovietice organizată recent în Kazahstan. Manifestările ce au avut loc cu ocazia prilej — conferințe, serbări ale cinelui și dansului românesc, prezentarea creațiilor tinerei noastre cinematografii, expoziții etc. — au fost tot atîtea contribuții prețioase la mai bună cunoaștere a poporului nostru, la întărirea Decadel, presa din Kazahstan a consacrat pagini întregi Romîni.

V. Dascălu

Comisarul „Aurorei”

De ani de zile, cu prilejul Lunii prieteniei sau al altor sărbători din U.R.S.S. ne vin oaspeți de soamă. A fost printre noi Aleksei Maresiev, pilotul-erou ale cărui lăpte de vitejie au zguduit lumea; a venit la noi mama Zolei.

Au fost printre noi savanți și artiști cu renume, simpli colhoznici și muncitori care s-au acoperit de glorie în munca sașnică de zi cu zi.

Iar acum, se află printre noi, alături de ceilalți membri ai delegației sovietice, Aleksandr Viktorovici Belșev, fost comisar pe crucișătorul „Aurora” în neuitabilele zile ale lui Octombrie 1917.

Da, bătrînul acesta scund, blajin, care n-are nimic deosebit în făptura sa, este unul dintre aceia la comanda căroră tunurile „Aurorei” au slobozit salvele ce au vestit lumii întregi nașterea unei ere noi! Este unul dintre aceia care au înfăptuit cea mai mare prefecere socială cunoscută vreodată în istoria omenirii. Este unul dintre aceia care au fost prezenți în cel mai hotărîtor moment, într-unul din cele mai hotărîtoare locuri ale Revoluției.

Cunoașterea filă cu filă istoria Revoluției: au făcut cărți și manuale, au văzut filme și piese care i-ar fi putut încheia. Sufiul fierbinte al acelor zile a ajuns pînă la noi prin intermediul slovei tipărite și ai imaginii prinse pe retina sensibilă a pelliculei fotografice, emfiondîndu-ne de fiecare dată.

Dar este incomparabil mai copleșitor sentimentul că îl ai alături pe unul din marșorii și fauritorii acelor zile și că poți vedea și poți asculta din gura lui, gura care a dat comanda „Înainte spre Patatul de Iarnă!” relatarea evenimentelor din octombrie.

Iar unul din comisar pe legenda „Aurora”, se simte stingherit cînd formează obiectul atenției generale, și vorbește cu modestie și poezie cu lucrurile din jur. Și în astfel de clipe, în ochii lui blînzi se aprinde o mare lumină, lumina tinereții care înfruntă anii, lumina triumfului la care a asistat și la care a contribuit.

A. B.

Compozitorul

În vara aceasta mi-a fost dat să călătoresc de-a lungul Mării Negre și să văd locuri neașteptate de frumoase.

După ce am vizitat porturile Odesa, Ialta și Soci, am ajuns pe un pămînt cu o faună și o floră subtropicală, care dau peisajului un colorit cu totul specific. Acesta țară frumoasă cu cerul sîmbiu, cu de-a stîclă, este R.S.S. Gruzina, pe care a cîntat-o cu atîta admirație marea ei poezie națională, Rustaveli.

Pe aceste meleaguri pline de poezie, în care oamenii sînt voinici și cu ochii de jîratec, s-a născut dintr-o familie a unui muzician de profesie, Otar Vasilevici Taktakișvili.

Nu bănuim atunci cînd mă plimbam prin orașele și grădiniile Gruziei, sau cînd vizitam plantația de ceai din jurul orașului Batumi, că pești câteva luni vor avea pînălelul său cunoscut pe unul din compozitorii Teatrului Național din Chișinău, care a cîntat în muzica sa cu atîta sincer lirism frumusețea patriei sale.

Acum clișeeva seri, cu prilejul reprezentării la operă a baletului „Haiducii”, iam muzicant pe compozitorul Taktakișvili. Lucrările sale, printre care concertul de pian, au fost exaltate la noi, în public cit și în cadrul emisiunilor radiofonice.

Compozitorul are multe trăsături asemănătoare cu muzica sa: aceeași armonie a liniilor, același fel potolii, armonios de a se exprima.

Compozitorul Taktakișvili, se afirmă din ce în ce mai puternic în cadrul creațiilor muzicale sovietice.

„În școlii muzicale — spune compozitorul — caut să redau acel puls activ, creator, al vieții noastre, năzuința puternică a poporului de a merge înainte, voința lui neșterătată și dragostea pentru Patrie”.

Cuvintele îi sînt în totul confirmate de lucrările sale, — simfonii, concerte, piese instrumentale și cîntec de mază, — dedicate celor mai importante teme ale societății sovietice.

Meritele sale artistice și cetățenești au fost pe deplin recunoscute de către partidul comunist și guvernul sovietic. Pentru Simfonia I-a și concertul de pian, a fost distins, în 1951 cu Premiul Stalin.

Ca pedagog, deși încă tînar, i s-a încredințat educarea tinerilor elemente la Conservatorul din Tbilisi. De asemenea din 1953 el este conducător artistic al Grupului de Stat al R.S.S. Gruzina.

În sfîrșit, cu prilejul celui de al II-lea Congres unional al compozitorilor sovietici, alături de compozitori remarcabili ca Șostakovici, Hacıaturian, Kabalevski a fost ales în Secretariatul Uniunii Compozitorilor Sovietici.

Hilda Jereca

